H.S. Code No; 8

कारुण्यं परमो धर्मः

पुरा कस्मिंश्चित् देशे कश्चित् भवने सुकुमारः नामकः एकः युवकः ~~पत्न~~ पत्न्या साकं वसति स्म । तस्याः नाम आसीत् ~~जानकि~~ जानकी । विवाहपर्यन्तं बहुदिनस्य शेषमपि तौ पुत्राः नासीत् । सुकुमारः गृहसमीपे ~~[illegible]~~ शिवमन्दिरस्य अर्चकः आसीत् । एकं पुत्र लब्धयार्थं सः स्वपत्न्या साकं पूजां कर्तुं आरब्धवान् । ~~अ~~ अन्ते जानकी एकं पुत्रं प्रसूतवती । शिवप्रसादेन जातस्य पुत्रस्य 'शङ्करः' इति नामकरणमकरोत् ।

शङ्करस्य बाल्ये एव तस्य पिता दिवंगतः । अतः जानकी एव ~~[illegible]~~ तं परिपालयति स्म । यथाकालं तस्य सर्वाणि कार्याणि अपि माता जानकी विनाविलम्बं यथोचितं कुर्वन्ति स्म । कालानि अतीतानि शङ्करः एकः युवकः अभूत् । सः तदा महादेवस्य परमभक्ताः ~~आसीत्~~ अभवत् । सः प्रतिदिनं शिव मन्दिरं गमनानन्तरमेव जलापन अपि

करोति स्म । सः सत्यसन्धः निष्कलङ्कः च आसीत् । ~~सर्वे~~ सर्वेपि जनाः तम् स्वपुत्र इव अपालयत् ।

कदाचित् सः शिवमन्दिर गमनानन्तरं भोजनं कृत्वा, ~~म~~ जानक्याः चरणयो साष्टाङ्कप्रणामं च कृत्वा ~~स~~ सः विद्यालयं गतवान् । मार्गमध्ये सः एकं ~~वृद्ध~~ ~~भिक्षान~~ भिक्षाटनं कृत्वा जीवित ~~नेष्टितु~~ नयितुं कश्चित् ~~वृद्ध~~ वृद्धां अपश्यत् । तस्याः दयनीयं मुखं दृष्ट्वा शङ्करस्य हृदयं आर्द्रं अभूत् । सः करुणानिधिं ~~हस्थेश्य~~ ~~अस्तु~~ हस्थस्थं धनं, ~~स्वस~~स्वस्थ आहारं च दत्तवान् । तेन संप्रीता वृद्धाः तम् आशिर्वादं दत्तवती । तस्याः ~~२~~ मन्दहासं दृष्ट्वा ~~सुकुमारस्य~~ ~~मनस~~ ~~सु~~ ~~सन्तुष्ट~~ सुकुमारः सन्तुष्टा अभवत् । विनाविलम्बं शङ्करः विद्यालयं प्राप्तवान् । ~~स~~ ~~ब~~ सः एकं श्रेष्ठः विद्यार्थि च आसीत् । तस्य बुद्धिवैभवम् पठनपाटवे सामर्थ्यं च दृष्ट्वा सर्वे अध्यापिकाः तं पुत्रतुल्यं ~~स~~ ~~स~~ स्निह्यन्ति स्म । किन्तु ~~अध~~ अध्यापिकायाः

H.S

Code No. 8

शङ्करं एतादृशं व्यवहारं दृष्ट्वा दास: नाम
केश्चन विद्यार्थिनः मनांसि ईर्ष्या उत्पन्नः |
~~कथमपि~~ "कथमपि इदं शङ्करः पराजयेत्" इति
दुष्टः सः चिन्तितवान् | सः तदर्थं उपायं
उत्पादयितुं निश्चितवान् |

समयः अतिक्रान्ता | विद्यालये सर्वमपि
छात्राः स्वगृहं गच्छन्ति स्म | शङ्करः अपि स्व
गृहे गन्तुं निश्चितवान् | तदा दासः तस्य समीपं
गत्वा तं अवदत् | "हे शङ्कर तव पठनपाटवे
बुद्धिवैभवम् अपारमेव | अतः मम पिता त्वया
सार्धं भाषणं कर्तुं इच्छति |
अतः भवान् मया सार्धं मम
गृहे आगच्छतु " इति | "प्रायः मम पठनरहस्यं
ज्ञातुम् दासं तत् अध्यापयितुं एव तस्य पिता इच्छति"
इति निष्कलंगः शङ्करः चिन्तितवान् |
सः तस्य गृहं प्राप्तवान् | समयानन्तरमपि
तस्य पितृं न दर्शितवान् | शङ्करः कारणं

अपृच्छत् । तदा "मम पिता आपणकार्ये

मग्न मग्न भवति । अहं त्वं पिबतु कश्चित्

पानीयं ददामि" इति दास: प्रत्यवदत् । स: गृह

अङ्गणे गत्वा गन्तु मद्यं स: गृहस्य महानस

महानसं गत्वा मद्यं अनयत् । "इदं मद्यं

मधुरपानीयं पिबतु" इति स्नेहवचनं श्रुत्वा शङ्कर:

मद्याम तत् मद्यं इति अजानन्नपि अपिबत् ।

झटिति एव तस्य शिर: चाञ्चल्यं अभवत् ।

अनन्तरं स: मद्यस्य लहरीं आकृष्ट: अभवत् । स:

बहूनि क्लेशानि सहनं कृत्वा गृहं प्राप्तवान् ।

अनन्तरकाले स: प्रतिदिनं

मद्यं पिबतु आरब्धवा आरब्धवान् । "शङ्कर:

मद्यं पिबतुं आरब्धवा आरब्धवान्" इति वार्ता सपदि

जना: सर्वे ज्ञात ज्ञातवान् । सा वार्ता अग्नि

सा वार्ता अग्निपादमिव अभूत् । पितृकाले तस्य

पठने पाटवे एकाग्रता सामर्थ्यं च विनष्टा: अभवत् ।

तस्य शोचनीयं अवस्थां ज्ञात्वा ज्ञात्वा राम: नामक

कश्चन् विद्यार्थि "तम् कथमपि रक्षां करणीयम्"

इति विचिन्त्य तस्य समीपं गतवान् । तदा शङ्करः
~~मद्यं~~ मद्यस्य प्राप्त्यर्थं स्व सर्वं धनं सम्पदा च
~~सर्वं~~ ~~नाशयित्वा~~ सर्वस्य नाशं करोति स्म ।
रामं दृष्ट्वा शङ्करः दुःखितः सन् तस्य
समीपं गत्वा आलिङ्गनं कृत्वा अवदत् । " रामः
अहं अत्यन्तं दुःखितः अस्मि । मम सर्वं धनं
गृहं च नष्टाः अभवत् । इदं क्लेशात् ~~माम्~~
माम्, मम मातां च रक्षां करोतु वत्सः " इति ।
~~इदं~~ ~~कृत्वा~~ अनन्तरं सः अरोदयत् । रामः
तम् ~~सान्त~~ सान्त्वयित्वा अवदत् । " हे शङ्कर
शान्तिं भजतु । अहं तव सर्वान् क्लेशान् सर्वान्
दूरीकरणार्थं अहमिह आगतवान् । परन्तु त्वं
मद्यं ~~परित्यजयेत्~~ परित्यजति चेदेव अहं तव सहाय्यं
करोति " इति । एतत् श्रुत्वा शङ्करस्य मनः
सन्तुष्टाः अभवत् । सः मद्यं परित्यक्तुं निश्चितवान्
सः अवदत् " हे राम अहं मद्यं परित्यक्तुं
निश्चितवान् तव कारुण्याय अहं कृतज्ञाबधवान्

खलु" इति । अनन्तरं राम स्वस्य धनं उपयुज्य
~~तस्य सर्वेन~~ ~~धन तस्य~~ तेन सहाय्यं कृतवान् ।
मद्यं परित्यक्त: शङ्कर: पुनरपि ~~पठनादि कार्येषां~~
पठनादि कार्ये दत्तश्रद्धा: ~~अ~~ अभवत् ।
रामस्य परित्यक्तं वार्ता श्रुत्वा सर्वे जना:
~~सा सान्त्वयन् ते~~ शान्त: अभवन् ।
~~पराजयं कर्तुं~~ अनन्तरं शङ्कर:
दासं ~~दासं~~ दासम् क्षमां देतुं
निश्चितवान् । कालान्तरे शङ्कर: पुन: अपि
एकं उत्तमपुरुष: अभवत् । राम: दास च
शङ्करस्य ~~सेवक~~: उत्तम सुहृद: अभवत् ।
रामस्य कारुण्यमेव शङ्करस्य ~~उन्नतेय~~ उन्नतिया
उन्नतियां आधार: । स: रामम् नितरां
कृतज्ञां प्रकटयामास

|| कारुण्यं एव परमो धर्म: ||